

УДК 338

ЕКОНОМІЧНА ПРОГРАМА ЩОДО ВИХОДУ УКРАЇНИ З КРИЗИ

Белопольський М.Г., д.е.н., професор, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», м. Маріуполь

Волошин В. С., д.т.н., професор, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», м. Маріуполь

Кленін О.В. к.е.н., ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», м. Маріуполь

Белопольський М.Г., Волошин В. С., Кленін О. В. Економічна програма щодо виходу України з кризи.

Проаналізовано економічний стан економіки України, виявлено негативні тенденції. Проаналізовано закордонний досвід післявоєнних країн Західної Німеччини, Японії, Південної Кореї, Сінгапуру, досвід США, коли вони виходили з важкої кризи 1929-1933 років. Запропоновано основні шляхи реформування економіки України, а саме: збільшення кількості підприємств-товаровиробників малого та середнього бізнесу; запропоновано основні види діяльності підприємств-товаровиробників; заходи щодо завоювання внутрішнього та зовнішнього ринків; зазначено роль держави в підтримці малого та середнього бізнесу; досліджено де взяти гроші для відродження промисловості країни; обґрунтовано основні шляхи підвищення заробітної плати, пенсій, допомог, виявлено проблеми зниження цін на товари та послуги; досліджено роль науки і вчених у відродженні виробничого потенціалу країни. Запропоновані та в перспективі реалізовані економічні реформи на 99% повинні задовольняти державу, народ і бізнес. Держава отримає від цих реформ наступне: зниження безробіття, підвищення наповнюваності бюджету, пенсійного фонду та ін. грошових надходжень до державної скарбниці; зниження соціально-політичної напруженість у країні. Для людини – можливість мати роботу, гідну заробітну плату та низькі ціни на товари і послуги. Для бізнесу отримання прибутку за рахунок оборотності.

Belopolsky M., Voloshin V., Klenin O. The economic program for Ukraine's exit from the crisis.

The economic state of the Ukrainian economy was analyzed, negative tendencies were identified. Foreign experience of post-war countries during their way out from crisis in 1929-1933 was analysed. Experience of such post-war countries as West Germany, Japan, South Korea, Singapore and USA. Such basic ways of reformation of economy of Ukraine were offered: increasing of amount of enterprises-producers of small and midsize businesses; the basic types of activity of commodity enterprises-producers were offered; measures on a conquest of internal and external markets were offered, the role of the state in support of small and midsize businesses was indicated; where to take money for the revival of industry of country was studied; the basic ways of increase of salary, pensions, manuals were substantiated; the problems of price-cutting on goods and services were identified; the role of science and scientists in the revival of productive potential of country was investigated. Offered and in a prospect the implemented economic reforms must satisfy the state, people and business on 99%. The state will get from these reforms the decline of unemployment, increasing of filled of budget, of pension fund and other cash receipts to the state treasury; decline of socio-political tension in the country. For a man it is the opportunity to have job, deserving salary and lower prices for goods and services. For business it is making a profit at the expense of turnover.

Белопольский М.Г., Волошин В. С., Кленин О. В. Экономическая программа по выходу Украины из кризиса.

Проанализировано экономическое состояние экономики Украины, выявлены негативные тенденции. Проанализированы зарубежный опыт послевоенных стран Западной Германии, Японии, Южной Кореи, Сингапура, опыт США, когда они выходили из тяжелого кризиса 1929-1933 годов. Предложены основные пути реформирования экономики Украины, а именно: увеличение количества предприятий-товаропроизводителей малого и среднего бизнеса; предложены основные виды деятельности предприятий-товаропроизводителей; мероприятия по завоеванию внутреннего и внешнего рынков; указана роль государства в поддержке малого и среднего бизнеса; исследованы где взять деньги для возрождения промышленности страны; обоснованы основные пути повышения заработной платы, пенсий, пособий, выявлены проблемы снижения цен на товары и услуги; исследована роль науки и ученых в возрождении производственного потенциала страны. Предложенные и в перспективе реализованные экономические реформы на 99% должны удовлетворять государство, народ и бизнес. Государство получит от этих реформ снижение безработицы, повышение наполняемости бюджета, пенсионного фонда и др. денежных поступлений в государственную казну; снижение социально-политической напряженности в стране. Для человека - возможность иметь работу, достойную заработную плату и низкие цены на товары и услуги. Для бизнеса получение прибыли за счет оборачиваемости.

Постановка проблеми. Революційні події, що відбулися останнім часом в Україні, змусили обрану владу серйозно замислитися про нове більш ефективно управління країною. Після зміни влади в Україні, економічне становище безпрецедентно складне. Масове зупинення великих виробництв, втрата територій і ключових ринків збуту, поголовне неповернення валютної виручки, відхід бізнесу в тінь (а часто – перехід на нелегальне положення), вплив капіталу за кордон і депозитів – із банків, тотальна недовіра до влади, до державної економічної політики через її фактичне банкрутство. Негативні тенденції в розвитку економіки країни та її господарських суб'єктів посилювалися в результаті останньої фінансово-економічної кризи. Цим і обумовлена зміна умов господарювання підприємств, посилення об'єктивних вимог щодо підвищення ефективності їх діяльності, щодо забезпечення прибутковості, конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості. Зараз проводиться цілий ряд заходів: боротьба з корупцією, люстрація, наведення порядку в МВС, судах, прокуратурі. Так, це, безумовно, потрібно, але всі ці так звані реформи не зачіпають економічного зростання країни, не сприяють відкриттю нових промислових підприємств, збільшенню заробітної плати, зниженню цін на товари й послуги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Анатолій Кінах у статті «Фактор часу – вирішальний» («Дзеркало тижня») [1] так визначає економічний розвиток країни на перспективу: «Ми повинні зробити акцент на розвиток промислової сфери, малого та середнього бізнесу, які є стрижнем економіки, які формують робочі місця і генерують податки до бюджету. Потребує вдосконалення фінансова, податкова, експертна політика. Це надзвичайно важливо в умовах економічної кризи та змін для українських підприємств, передбачених вступом в дію зони вільної торгівлі між Україною та ЄС наступного року. Європа не повинна бути розчарована відсутністю результатів у боротьбі українців з корупцією, тіньовими схемами, нечесними судами, бюрократизованим підприємницьким середовищем, які блокують надходження інвестицій, не дають розвиватися вітчизняному бізнесу».

Провладним структурам слід звернутися за досвідом в інші країни, коли вони опинялися в такому становищі, як і Україна. Їх досвід дуже корисний для нас. Можна вивчити досвід післявоєнних країн Західної Німеччини, Японії, Південної Кореї, Сингапуру та ін. Але можна використовувати й досвід США, коли вони виходили з важкої

кризи 1930-1933 рр. Він для нас більш повчальний, оскільки ситуація у них була аналогічна. Президент Франклін Делано Рузвельт, приходячи до влади в 1930 році, через три роки підняв промислове виробництво до рівня докризового періоду, знизив ціни на товари й послуги, підвищив зарплати й пенсії, а в подальші роки США стали однією з найбільш провідних і високотехнологічних країн. [2] Слід зауважити, що він робив це не за рахунок зовнішніх запозичень і фінансової допомоги європейських та інших держав (у Європі в цей період була своя серйозна економічна криза), а за рахунок власних внутрішніх резервів. Найбільший талант Рузвельта проявився в тому, що, спираючись на прогресивні ідеї в тодішніх соціальних науках (зокрема на ідеї англійського вченого-економіста Кейнса), він так сформував суть свого реформування «Нового курсу»: «По всій країні чоловіки і жінки, забуті в політичній філософії уряду, дивляться на нас, чекаючи на вказівки, що їм робити, а також більш справедливого розподілу національних багатств... Я обіцяю новий курс для американського народу» (журнал «Time» від 11 липня 1932). У «Новому курсі» Рузвельт визнав і включив до механізму реформ основний реформаторський чинник – людський, створивши такі умови, за яких вона спрацювала на соціальний прогрес США. Йдеться про умови, коли громадянам стало вигідно жити й працювати чесно. Це і забезпечило американському суспільству вихід з кризи на шляху до соціального прогресу.

Проводячи політику «Нового курсу», Ф. Рузвельт оголосив надзвичайні заходи щодо реформування економіки й застосував жорстке, пряме урядове втручання в реалізацію зазначених заходів. Це необхідно зробити й Україні. Про це говорив і академік НАН України В.М. Геєц: «Нехай мене тисячі разів звинуватять, але без активної позиції держави нічого не буде».

Викладення основного матеріалу. Фундаментом розвитку будь-якої держави є її економічний потенціал, що ґрунтується на потужній науково-технічній базі. Саме виробничо-технічні галузі суспільства забезпечують матеріальний добробут народу. Численні галузі промисловості, сільського господарства, транспорту, будівництва становлять економічну базу країни. Потім вступають у дію економічні закони з обміну та розподілу готової продукції. У цьому й полягає економічна основа життєдіяльності будь-якої держави. Це аксіома, яка не потребує доведення. Тому кожне суспільство повинно саме себе обробляти, тобто створювати таку кількість готової продукції (промислової і продовольчої), щоб могло задовольнити потреби народу. Наступним етапом є розподіл готової продукції, отже, реалізація її. На цьому етапі виникають проблеми: забезпечення населення коштами (видача зарплати, пенсій та ін. соціальних виплат) і формування справедливих та обґрунтованих цін на товари й послуги. Тому будь-яке суспільство з одного боку повинно мати таку кількість підприємств з випуску продукції, яка могла б задовольнити потребу народних мас, а з іншого – грошова маса у людей має бути достатньою для забезпечення кругообігу товарів і грошей. Ціна на товари та послуги повинна виконувати розумну функцію регулювання між виробниками та покупцями.

В Україні необхідно зробити наступні заходи. Збільшити кількість підприємств-товаровиробників у 3-4 рази. Цим самим ми збільшимо в рази не тільки робочі місця, але й підніmemo промисловість, сільське господарство, транспорт, будівництво тощо. Тільки це може нас врятувати. Це розумів і Ф. Рузвельт, зазначаючи першочергові надзвичайні заходи у США. Підняти заробітну плату, пенсії та інші соціальні виплати в 2-3 рази. Знизити ціни в 2-3 рази на промислові та продовольчі товари, послуги, медичні препарати, ліки та оплату ЖКГ. Характерною рисою ринку товарів в Україні за всі роки існування є суттєве домінування імпорту як продовольчих, так і промислових товарів від 70 до 90 %. Якщо країна допускає на свій ринок понад 14% імпортного товару, то економіка цієї держави деградує. Шукати винних у цій проблемі немає сенсу. Основна причина полягає в тому, що за 24 роки існування України підприємства, в основному, закривалися, і створювалася лише незначна кількість нових. А якщо немає підприємств-товаровиробників, то хто буде випускати продукцію. Наприклад, у США – 20 млн., у

Німеччині – 12 млн., Великобританії – 10 млн., у Польщі – 3,5 млн., Франції – 8 млн. підприємств-товаровиробників. Угорщина, де населення в 4 рази менше, має 1,5 млн. підприємств-виробників, а в Україні, на початок 2015 р. – лише 845 тис. підприємств-товаровиробників усіх форм власності.

Для України на сьогодні доленосним завданням є збільшення кількості підприємств-товаровиробників у 3-4 рази та доведення їх хоча б до 3-4 млн. Робити це необхідно за рахунок відкриття малих і середніх підприємств. Так, роботу великих підприємств теж слід стимулювати, але, щоб прискорити випуск товарів українського виробництва, слід це робити через малі та середні підприємства-товаровиробники. Ці підприємства мають суттєві переваги перед великими. Вони більш мобільні, вимагають менше капіталовкладень і легко адаптуються в ринковому середовищі. Тут маємо на увазі малі підприємства від 5 до 50 і середні – від 50 до 300 працівників.

Україна посідає 7-е місце у світі з видобутку корисних копалин. Щоб швидше і легше заробити початковий капітал, бізнес повинен зайнятися переробкою своїх українських сировинних ресурсів. Тут усе доступніше, простіше і менше ризиків. Внутрішній ринок «проковтне» всі товари, які будуть виготовлятися нашими українськими товаровиробниками. На зовнішньому ринку на сьогодні також користуються попитом наші товари сільськогосподарського виробництва. Це всі види зернових, м'ясо, птиця, молочна продукція, соняшникова олія, яйця, мед та ін. Продукція промислового виробництва, руда, сіль, металопродукція, добрива, продукція хімічного машинобудівного виробництва та ін. При збільшенні кількості промислових підприємств і випуску українських товарів виникне складна проблема щодо їх реалізації. Тут доведеться серйозно «повоювати» підприємцям разом з урядом за внутрішній і зовнішній ринки.

За внутрішнім ринком слід зазначити злочинну недбалість не лише нинішнього, а й особливо попередніх керівників країни, які допустили панувати на нашому українському ринку західні фірми зі своїми товарами. Тут можна застосувати й адмінресурс, щоб у країні купували товари тільки українського виробництва. Уряд повинен серйозно взяти під свій контроль «витіснення» імпорتنих товарів, тобто використовувати державні можливості й навіть допомогу при реалізації продукції.

Україна сприяє проникненню імпорту на свій ринок, існує значні пільги для імпорту. Уряд має поставити серйозний кордон імпортним товарам, особливо тим, які виготовляються не в Україні. Повинен бути створений державний орган, який би сприяв як відродженню виробництва, так і реалізації промислової продукції. Наприклад, при Кабінеті Міністрів слід створити структуру на зразок держплану в колишньому Союзі, яка б на рекомендованих умовах «прикріплювала» виробників до споживачів. Припустимо, житлово-комунальному господарству «Нафтогаз України» або іншим необхідно кілька тисяч кілометрів труб певного діаметра. Держплан рекомендує металургійним, машинобудівним заводам за попередніми домовленостями виготовити й здійснити поставку необхідної кількості труб. Аби цей механізм запрацював, держава повинна посприяти, щоб банки видали всім цим структурам довгострокові кредити під 10 % річних як виробникам, так і споживачам. А виробництву не тільки сприяти, а й суворо контролювати цей процес. Адже Ф. Рузвельт у США в 1930 році відроджував своє виробництво саме таким чином, не отримуючи з-за кордону кредитів і охоплюючи зайнятостю все населення країни.

В Україні є потенційні можливості просунути свої товари на західні та східні ринки. Для цього при організації виробництва слід серйозно використовувати досвід зарубіжних виробників, досягати випуску продукції світових стандартів. У нас є ще достатня кількість фахівців, учених і інженерно-технічного персоналу, які могли б допомогти підприємцям у випуску продукції світового рівня.

Юлія Мостова, у своїй статті «Корсет для мрії» [3] пропонує цілий ряд важливих і потрібних заходів на даному етапі реформування України. Вона радить: «Якщо обрати за мету зменшення залежності від зовнішніх ринків, зробити ставку на повноцінний

платоспроможний внутрішній ринок, тоді нам потрібна – політика високих зарплат і пенсій, вкладення коштів у людський капітал (освіту, науку, медицину) і концентрація держпідтримки на кількох перспективних кластерах, насамперед технології енергозбереження (від будинку, села-міста, до регіону і країни), енергетична ефективність виробництва (щоб не витрачали на випуск табуретки або шини в 5-6 разів більше енергії, ніж конкуренти в Європі) і, очевидно, інфраструктурні проекти, які системно піднімають відразу кілька галузей.

Якщо метою обрати нарощування експорту, тоді потрібні три речі: на початковому етапі – дешева робоча сила (цього обвалом гривні ми вже досягли). Захист власності інвесторів, стабільність (не факт, що демократія Китаю тому приклад) і головне – відповідь на питання, яка продукція стане візитною карткою України на міжнародних ринках? Очевидно, це не буде руда, хімія, первинна металургія, які виснажують ресурси країни, які вбивають екологію, вкрай енерговитратні галузі. Тоді вже краще високоякісна та екологічно чиста продовольча продукція.

Вивчення досвіду багатьох країн показує, що в ринковій економіці не відкидається державне регулювання. Ми спостерігаємо це особливо в країнах, які тільки перейшли на ринкові умови господарювання. В Україні також прийнято цілу низку законів, програм з розвитку бізнесу в країні. Так, Президентом України від 12 січня 2015 року прийнята і затверджена програма «Стратегія стабільного розвитку «Україна – 2020» [4], що визначає мету, вектор руху, дорожню карту, першочергові соціально-економічні, організаційні, політико-правові умови становлення і розвитку України. Особливо слід звернути увагу на програми експорту, залучення інвестицій, регіональної політики тощо. Усі ці проблеми в країні потрібно розв'язувати, але чомусь з боку уряду слабо приділяється увага нашому українському виробникові, держава не дає розгорнутися бізнесу.

Деякі експерти, особливо західні, пропонують розвивати в Україні тільки сільськогосподарське виробництво. З нашої точки зору, це найбільша помилка, оскільки після втрати промисловості (і робочих місць) виникне питання прожитку сорокап'ятимільйонного населення. Але навіть якщо аграрний сектор буде завантажений повністю, то на його обслуговування буде потрібно не більше ніж 17 млн. громадян. А що робити іншим? Ні Захід, ні Схід не в змозі прогнати таку кількість людей.

Першочерговою проблемою для країни є відродження промисловості через мережу численних малих і середніх підприємств-товаровиробників. Для цього уряд має розуміти, що відродження промисловості – це майбутнє нашої країни і перспектива стати високорозвиненою, цивілізованою державою. Звідси не тільки законодавчі акти, а й реальна практична допомога повинна бути надана підприємствам-товаровиробникам з боку уряду. Для цього необхідно на законодавчому рівні усунути численні обмеження і створити сприятливий клімат для розвитку підприємств-товаровиробників.

Успіх бізнесу в виробничо-господарській діяльності буде залежати від активної підтримки керівництва країни. Слід зауважити, що деякі заходи в країні вже здійснюються. Так, робиться спроба звільнити бізнес від непотрібних обмежень. Президент підписав закон про спрощення ведення бізнесу в країні. Основна мета – дерегуляція господарської діяльності та приведення законодавства в окремих сферах відповідно до правового поля Європейського Союзу. Передбачається, що процедура відкриття та ведення бізнесу суттєво спроститься, буде підвищено захист прав інвесторів і скорочено до мінімуму вплив держорганів на діяльність підприємств. На думку експертів, закон поверхневий і немає впевненості, що він буде виконуватися – як, наприклад, не виконуються зараз важливі антикорупційні закони, прийняті торік.

Державі слід провести безліч заходів, щоб активізувати бізнес у промисловості. Наприклад, як спростити отримання кредитів під вигідні відсотки. Допомогти завоювати довіру інвесторів, створити умови, щоб модернізувати виробництво, стало вигідно, і прийняти цілу низку законів та здійснити безліч заходів.

Є декілька напрямів, які дозволять знайти гроші для промисловості України.

По-перше, перебудувати роботу банків. Зараз вони працюють на себе, а їх потрібно змусити, щоб вони працювали на державу, і зробити так, як пропонує академік НАН України В.М. Гесц: «Я завжди стверджував: банківська система повинна складатися з трьох частин. Третина – державні банки, третина – національні приватні банки. Третина – банки з іноземним капіталом». Банки необхідно змусити, щоб вони працювали на державу. Зараз банки працюють на себе, а до держави їм немає справи. Банки накрутили непомірні відсотки за кредитами, промислові підприємства не можуть брати гроші на довгостроковий розвиток, оскільки це руйнівні для них. Тобто роботу банків слід поставити під жорсткий державний контроль і зобов'язати їх здійснювати довгострокове кредитування виробників і споживачів під 10% річних. Адже змусив же Президент США Ф. Рузвельт кредитувати промисловість таким чином. Банки погодилися – у них не було іншого вибору! В іншому випадку їх необхідно закрити.

По-друге, скоротити до мінімуму вивіз капіталу за кордон. На жаль, десятки мільярдів доларів через офшорні компанії вивозяться з країни, і власники цього капіталу купують там не тільки квартири, вілли, а й великі промислові підприємства, магазини, ресторани, замість того, щоб інвестувати в промисловість України.

По-третє, необхідно будь-якими шляхами зберегти наші підприємства-товаровиробники і стимулювати відкриття нових, не дозволили стати банкрутами тим, що працюють. Гроші держава повинна друкувати під певні цінності (золото та ін.) або під товар, що виробляється вітчизняними підприємствами. Кількість товару повинна відповідати грошовій масі країни. Тільки в таких умовах запрацює механізм «товар-гроші-товар». Гроші, надруковані під імпортований товар, – це порожні папірці. Як можна збільшити грошову масу в країні, коли у нас 60-80% імпортованого товару? Нормальна економіка будь-якої країни працює тоді, коли допускається до 15% імпорту, не більше.

По-четверте, здійснити державну монополію на лікєро-горілчані, тютюнові вироби, кольорові і чорні метали та на енергоносії. Адже багато країн, навіть царський уряд до революції, тільки за рахунок алкогольних напоїв і тютюнових виробів формували до 40% бюджету. У колишньому СРСР до 30% бюджету формувалося за рахунок цих товарів.

По-п'яте, на якийсь період припинити будівництво фешенебельних офісів, торговельних фірм, будівель для розваг, спортивних споруд, культових установ і спрямувати ці гроші на зростання виробництва.

По-шосте, кредити, інвестиції, які одержуються з-за кордону, не проїдати, а вкладати у виробництво – так, як це робив міністр економіки Л. Ерхард, відроджуючи Західну Німеччину після війни.

По-сьоме, надприбутки, одержувані від природної ренти в Україні, повинні йти до бюджету країни, а не діставатися певним групам осіб. Адже природні копалини – це надбання всього народу держави.

По-восьме, слід прислухатися до мудрої поради академіка В.М. Гесца, [5] де він рекомендує розпоряджатися, насамперед, власними коштами, а не запозиченими, бо ми вже є жертвою кредитної експансії. Використовувати в першу чергу власні ресурси. Це швидше підніме рейтинг країни, ніж кредити МВФ, тому що будь-які запозичення з-за кордону – це боргова позиція, що негативно впливає на рейтинг.

Основні шляхи підвищення заробітної плати, пенсій, допомог.

1. Щоб збільшити купівельну спроможність населення країни, необхідно збільшити їй зарплату і пенсії в 2-3 рази, а може, і більше. Щоб не було інфляції, це потрібно робити з прибутку підприємства. Розглянемо, як зараз в Україні розподіляється додатковий продукт. Господарям (власникам) підприємства дістається 35-40%, державі у вигляді податків і зборів – 25-30%, менеджерам (керівникам підприємства) – 15-20%, чиновникам (хабарі та інші платежі) – 5-10% і робітникам, які безпосередньо створюють додаткову вартість, – 5-6%. З цього розподілу видно, що додатковий продукт в Україні розподіляється кричуще несправедливо. Тут обділяють як державу (25-30%), так і народ (5-6%). Занадто великі (35-40%) суми грошей від прибутку залишають собі власники

підприємства, і завищені зарплати отримують менеджери (15-20%). Природно, що корупція оплачується теж з прибутку (5-10%).

2. Щоб зробити це, необхідно прийняти відповідні закони у Верховній Раді. Так, наприклад, слід законодавчо ввести погодинну оплату праці для всіх працівників. При цьому вона повинна становити не менше ніж 25 грн. на годину. Підприємства, які не дотримуються відповідного закону, передавати до держвласності або штрафувати.

3. Державі слід взяти під жорсткий контроль промислові підприємства, які скорочують свій персонал. Цим підприємствам не тільки давати кредити, але й забезпечити замовленнями. Проте якщо й після цього тривають звільнення, то їх слід передавати до державної власності.

4. Підвищити роль профспілок і вивести їх з-під впливу керівників підприємств та бізнесу. Вони повинні стати справжніми представниками народу, захищати його інтереси.

5. Підняти престиж організацій, установ, інститутів, від яких залежать життєдіяльність і майбутнє кожної людини і всієї нації – охорона здоров'я, освіта, житлово-комунальна сфера, культура, наука та ін.

Прогресивний розвиток людства не можливий без науки, наукового підходу у всіх сферах діяльності. Особливо яскраво це виявляється в розвитку техніки, технологій та виробничих процесах. Цей прогрес особливо яскраво видно в усіх цивілізованих державах. В Україні, на жаль, не прогрес, а деградація в науці та виробництві.

Висновок. Запропоновані та в перспективі реалізовані економічні реформи, зазначені вище, на 99% повинні задовольняти державу, народ і бізнес. Держава отримає від цих реформ наступне: зниження безробіття, підвищення наповнюваності бюджету, пенсійного фонду та ін. грошових надходжень до державної скарбниці; зниження соціально-політичної напруженості у країні. Для людини – можливість мати роботу, гідну заробітну плату та низькі ціни на товари і послуги. Для бізнесу необхідно буде перебудуватися. Зараз бізнесові структури отримують прибуток за рахунок завищення цін на товари та послуги, а не за рахунок їх оборотності. В Україні запропоновану економічну програму реформ можна реалізувати протягом 2-3-років при відповідній політичній волі та вмінні Президента й Уряду; а народ (ми в цьому впевнені) підтримає такі надзвичайні заходи. Цим самим ми знизимо політичну напруженість у країні, і народ стане довіряти і Президенту, і Уряду.

Список використаної літератури

1. Кінах А. Фактор часу — вирішальний — Дзеркало тижня. Україна. - №21 12 червня 2015 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/macrolevel/faktor-chasu-virishalniy-.html>

2. Камінський М. І. Президент Франклін Рузвельт і його "Новий курс" реформ / М. І. Камінський // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. - 2014. - № 12. - С. 213-217.

3. Мостова Ю. Корсет для мрії – Дзеркало тижня. Україна. - №10, 20 березня 2015 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/internal/korset-dlya-mriyi-.html>

4. Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020". Указ Президента України м. Київ 12 січня 2015 року - № 5/2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015/conv>

5. Геєць В. М. "Інноваційна Україна — 2020": основні положення Національної доповіді (стенограма наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 13 травня 2015 р.) / В. М. Геєць // Вісник Національної академії наук України. - 2015. - № 7. - С. 14-22.

Ключові слова: економічна програма, криза, реформа, закордонний досвід, шляхи реформування.

Ключевые слова: экономическая программа, кризис, реформа, зарубежный опыт, пути реформирования

Keywords: economic program, crisis, reform, foreign experience, reforming the way